

УДК 712.2 : 728.1 (1-21)

*Жук Микола Йосипович,
кандидат архітектури,
доцент кафедри ландшафтного мистецтва
та міського середовища
Інституту дизайну та реклами
Національної академії керівних кадрів
культури і мистецтв;*

*Зенічев Донат Володимирович,
ст. II курсу магістратури, група МДЛ-115
спеціальність «Дизайн»
Інституту дизайну та реклами
Національної академії керівних кадрів
культури і мистецтв*

МІСТОБУДІВНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТНО-ЛАНДШАФТНОГО СЕРЕДОВИЩА ЖИТЛОВОЇ ЗАБУДОВИ

Мета роботи – дослідження соціальних передумов містобудівної модернізації міжбудинкових територій та аналіз факторів, які необхідно враховувати при реорганізації таких територій у процесі архітектурно-дизайнерського проектування. **Методологія** дослідження базується на послідовному використанні методів передпроектного аналізу містобудівних якостей відкритих просторів існуючих житлових комплексів на предмет їхньої відповідності сучасним соціальним і художньо-естетичним потребам. Розглянутий методологічний підхід дає змогу розкрити найбільш характерні типологічні ситуації благоустрою таких відкритих просторів з метою створення оптимальних умов для короткочасного відпочинку мешканців поблизу житлових будинків. **Наукова новизна** роботи полягає в розкритті принципів та прийомів просторової модернізації «зовнішнього» середовища житлової забудови у відповідності до сучасних потреб населення. Втілення зазначених принципів проектування буде сприяти: відновленню традиційної ролі житлових вулиць; персоналізації характеру прибудинкових територій; застосуванню широкого діапазону архітектурно-конструктивних рішень садово-паркових споруд і малих архітектурних форм з використанням сучасних будівельних матеріалів і технологій. **Висновки.** Сучасний незадовільний стан благоустрою прибудинкових територій в районах масової житлової забудови став очевидним фактом. Реабілітація поняття двору лежить у площині насичення його соціальним життям та новітнім предметно-просторовим наповненням. У зв'язку з цим об'єктами актуальних досліджень та проектних розробок повинні стати міжбудинкові простори структурних одиниць сельбищної зони міста – існуючих кварталів, мікрорайонів, житлових районів, а також пов'язані з цим питання їхнього зовнішнього благоустрою, ландшафтно-архітектури, малих архітектурних форм. Загальна концепція такої роботи повинна передбачати створення повноцінних рекреаційних просторів в районах існуючої забудови і підвищення комфортності житлового середовища з урахуванням конкретної ситуації й умов будівництва.

Ключові слова: житлове середовище, прибудинкова територія, двір, зонування.

Жук Николай Иосифович, кандидат архитектуры, доцент кафедры ландшафтного искусства и городской среды Института дизайна и рекламы Национальной академии руководящих кадров культуры и искусств;

Зеничев Донат Владимирович, ст. II курса магистратуры, группа МДЛ-115 специальность «Дизайн» Института дизайна и рекламы Национальной академии руководящих кадров культуры и искусств

Градостроительные аспекты формирования предметно-ландшафтной среды жилой застройки

Цель работы – исследование социальных предпосылок градостроительной модернизации дворовых территорий и анализ факторов, которые необходимо учитывать при реорганизации таких территорий в процессе архитектурно-дизайнерского проектирования. **Методология** исследования базируется на последовательном использовании методов проектного анализа градостроительных качеств открытых пространств существующих жилых комплексов, на предмет их соответствия современным социальным и художественно-эстетическим потребностям. Рассмотренный методологический подход позволяет раскрыть наиболее характерные типологические ситуации благоустройства таких открытых пространств с целью создания оптимальных условий для кратковременного отдыха проживающих вблизи жилых домов. **Научная новизна** работы заключается в раскрытии принципов и приёмов пространственной модернизации внешней среды жилой застройки в соответствии с современными потребностями населения. Внедрение указанных принципов в практику архитектурно-дизайнерского проектирования будет способствовать: восстановлению традиционной роли жилых улиц; персонализации характера придомовых территорий; применения широкого диапазона архитектурно-конструктивных решений садово-парковых сооружений и малых архитектурных форм с использованием современных строительных материалов и технологий. **Выводы.** Современное неудовлетворительное состояние благоустройства придомовых территорий стало очевидным фактором. Реабилитация понятия двора лежит в плоскости насыщения его социальной жизнью и современным предметно-пространственным наполнением. В связи с этим объектами актуальных исследований и проектных разработок должны стать междомовые пространства структурных единиц селитебной зоны города – существующих кварталов, микрорайонов, жилых районов, а также связанные с этим вопросы их внешнего благоустройства, ландшафтной архитектуры, малых архитектурных форм. Общая концепция такой работы должна предусматривать создание полноценных рекреационных пространств в районах существующей застройки и повышение комфортности жилой среды с учётом конкретной ситуации и условий строительства.

Ключевые слова: жилая среда, придомовая территория, двор, зонирование.

Zhuk Mykola, PhD in Architecture associate professor of the Landscape art and urban environment, the Institute of Design and Advertising, the National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts;

Zenichev Donat, second-year student of the master's degree, MDL-115 group, specialty «design», the Institute of Design and Advertising, the National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts

Town development aspects of subject-landscape environment residential building

Purpose of Article. Lately the usage of freedom planning, the raising of buildings height and the increasing of the among-building areas are leading areas, beside buildings to loss of the building's prolongation quality and to loss of yard's quality. Factually, the traditional structure's unity of town's environment was the yard. It is disappearing, giving in continual among-building areas that cover all area of community (micro district). In this case, the impossibility to underline an own yard's space within around neighbourhood, the impossibility of controlling above hypertrophied locations, hardships of recognizing the own house-area are leading us to situation, when identification feeling with nearby-building area is turning down. Boring, uniform area is left without neighbourhood, turned up the local living of a building, a quarter, of a micro district to vacuum social sphere. **Methodology.**

The sense of such method is the structure of modeling of any physical city-building organism (a living quarter, a group of inhabited buildings, micro district, opened undeveloped and planted space) based on correlation of elements that are ordered in certain sequence (modules). The basis of following things are the main, the subject and the appointed sizes of separate functional elements of designed territory. The methods of spatial composition and subject's filling of separate elements are based on harmonization of uniform elements that are repeating (quadratic, hexahedral, rectangular, and other module structures) and possibilities to reshaping (removing, conversion or getting the separate module elements) with due transforming of their equipment. **Scientific Novelty.** According to the above-mentioned, the among-building area is becoming an object of actual researches and project-design development, within boundaries of the town's living territory structure unities (quarters, micro districts, neighborhoods) and his subject-landscape improving. The general concept of the work, we must consider a creation of a recreation area of the neighborhoods with purpose of personalization and increasing the quality of internal areas of city buildings. **Conclusions.** The analysis of native experience of complex design and releasing of buildings, environment and planting of greenery of living areas makes us able to define the main principles of social and space-aesthetic rehabilitation of neighborhood. The following things are belonging to:

clear space differentiation of different functional spaces — public, half-public, half-individual and individual;

refurbishing of traditional role in due space organization of living streets as channels for formation of visual-active contacts, that stimulates communication within living space;

personalization of beside-building areas nature, as condition for appearing of the identification feeling with living location («native yard») and formation neighbor's sociality;

reconstruction (edition) of inside street's planting system, avenue and line systems for resting with different functional dedication (for walking, quiet resting) and also particular mini-gardens and squares, green sport-playing areas with due modern environment;

the usage of natural relief and methods for modeling an artificial relief with purpose for creation multilevel complexes for games, resting and hills for skiing, etc.

Keywords: living environment, house territory, yard, zoning.

Актуальність теми дослідження. Останнім часом поняття комфортності житла все частіше пов'язується не тільки зі зручністю розташування будинку, якістю планування й обладнання квартири, але й з високим рівнем благоустрою прилеглих до житлових будинків територій, на яких організуються ігри дітей, господарсько-побутова діяльність і дозвілля населення. При цьому поряд з загальним містобудівним рішенням забудови набуває особливого значення естетика найбільш близьких, співмасштабних людині деталей ландшафту і благоустрою прилеглих до будинків територій – «архітектура землі», обладнання входів у будинок, майданчиків відпочинку, малих архітектурних форм тощо.

Використання в останні десятиліття прийомів вільного планування, підвищення поверховості забудови і її щільності, збільшення розмірів території між будинками призвело до втрати прибудинковим середовищем якостей продовження житла і якостей двора. Фактично традиційна структурна одиниця міського середовища, якою завжди був двір, зникає, поступившись місцем безперервним міжбудинковим просторам, що охоплюють всю територію мікрорайону.

Неможливість у даному випадку виділити свій дворочний простір у навколишньому оточенні, неможливість контролю над гіпертрофованими територіями, труднощі впізнавання свого власного місця проживання приводять до того, що почуття ідентифікації з придомовим середовищем у мешканця сучасного житлового масиву не виникає.

Нудне, одноманітне, позбавлене належного благоустрою середовище перетворило місцеве життя дому, кварталу, мікрорайону у своєрідну сферу соціального вакууму.

Вихід із ситуації, що склалася, очевидно, лежить у площині реабілітації внутрішньоквартального середовища, насичення його соціальним життям з відповідним функціональним і предметно-просторовим наповненням. Це середовище повинно бути організоване таким чином, щоб не залишалось у ньому пустельних територій і нічийних ділянок, які породжують антисоціальну активність. Таке середовище має стати тією першою ланкою, яка сформує умови для спілкування за місцем проживання, для своєрідного почуття приналежності до даної території як до первинної складової середовища сучасного міста в цілому.

Виходячи з вищевикладеного, метою дослідження є вивчення соціальних передумов містобудівної модернізації міжбудинкових територій та аналіз факторів, які необхідно враховувати при реорганізації таких територій у процесі архітектурно-дизайнерського проектування.

Виклад основного матеріалу. Аналіз вітчизняного і зарубіжного досвіду комплексного проектування та реалізації забудови, благоустрою і озеленення житлових територій [4] дає змогу визначити основні принципи соціальної і просторово-естетичної реабілітації середовища проживання. До них належать:

- чітка просторова диференціація різних функціональних просторів – громадських, напівгромадських, напівіндивідуальних, індивідуальних;
- відновлення традиційної ролі і відповідної просторової організації житлових вулиць як каналів формування візуально-активних контактів, що стимулюють спілкування за місцем проживання;
- персоналізація характеру прибудинкових територій як умова виникнення почуття ідентифікації з місцем проживання («рідного двору») та формування сусідської спільноти;
- реконструкція (коригування) системи внутрішніх озелених вулиць, бульварів і лінійних систем відпочинку різного функціонального призначення (для прогулянок, тихого відпочинку) а також спеціалізованих мінісадів і скверів, спортивно-ігрових озелених ділянок з відповідним сучасним обладнанням;
- використання природного рельєфу та прийомів моделювання штучного рельєфу з метою створення багаторівневих комплексів для ігор, відпочинку, гірок для катання на лижах, санчатах тощо.

Окремі аспекти архітектурно-просторової модернізації зовнішнього середовища житлової забудови розглядали у своїх роботах як вітчизняні так і зарубіжні автори: А. Гавриліна, Н. Бочарова, Х. Дімов, А. Крашенінніков, С. Павловська, Б. Посацький, Н. Тітова, Ю. Хромов, В. Шимко. Однак повноцінне втілення вищевказаних принципів у містобудівну практику уявляється можливим за умови реалізації ідеї локальної реконструкції окремих, невеликих за розмірами внутрішньоквартальних територій, яка, на відміну від загальновибраної ідеї «комплексно завершеної реконструкції» житлового утворення в цілому, не вимагає значних інвестиційних вкладень.

Реконструкція як форма містобудівної й архітектурно-дизайнерської діяльності має свою давню історію, яку можна зіставити з історією розвитку самих міст. Містобудівна реконструкція завжди несе в собі значний ідеологічний заряд, і що вищим є економічний і культурний рівень розвитку суспільства, то більш високі рівні соціальних потреб визначають цілі містобудівного втручання в житлове середовище. Одночасно з розвитком суспільства відбуваються зміни і в соціально-функціональному комплексі житла. Багато функцій, які раніше належали винятково житлу, переміщуються в суспільну сферу обслуговування і навпаки. Місцями організації соціальних процесів стають як внутрішні простори житлових будинків, так і території поза межами квартири, будівлі і приміщення громадського призначення з прилеглими до них ділянками [1, 2, 5].

На сучасному етапі розвитку суспільства до найбільш розповсюджених видів діяльності населення, що відбуваються на території зовнішнього середовища, можна віднести: побутове самообслуговування і господарську діяльність, виховання дітей; ігри дітей та підлітків; заняття фізкультурою; дозвілля літніх людей; прогулянки з домашніми тваринами; аматорську діяльність, виховну роботу за місцем проживання; пішохідні пересування, пов'язані з об'єктами обслуговування і транспортом. Окрім цих традиційних видів діяльності набувають поширення і нові перспективні види, пов'язані із самоуправлінням місцевих громад (збори, свята); сумісним благоустроєм території (зокрема, будівництво та ремонт за участю населення); кооперацією мешканців, зайнятих індивідуальною трудовою діяльністю тощо.

Кожна із зазначених форм життєдіяльності вимагає відповідних проектних дій архітектора і дизайнера, які в залежності від конкретної містобудівної ситуації можуть передбачати: забезпечення необхідного «запасу міцності» середовищної системи стосовно епізодичних впливів; пристосування системи до можливої періодичної просторової трансформації та умов адаптації середовища згідно зі зростаючими потребами населення.

Як свідчить містобудівна практика, в основу системного підходу при вирішенні питань модернізації внутрішньоквартального середовища закладаються принципи трьохступінчастого функціонального зонування прибудинкових територій з розміщенням відповідних малих архітектурних форм і елементів дизайну на майданчиках різного функціонального призначення. На основі існуючих досліджень встановлено [6], що спілкування між сусідами, відпочинок людей похилого віку та ігри дітей-дошкільнят, відбуваються на відстані, що не перевищує 20-30 м від житлових будинків (перша функціональна зона). Прогулянки, тихий відпочинок, колективне дозвілля, ігри дітей молодшого і середнього віку проходять у радіусі 80-100 м (у другій функціональній зоні). Третя функціональна зона включає майданчики для спортивних ігор, проведення масових заходів і має радіус до 200 м, і як правило найбільш віддалена від житлових будинків. При цьому відзначається, що недостатню чітке зонування житлових територій призводить до взаємного проникнення різних, часто несумісних видів діяльності, знижуючи загальний рівень якості і комфортності житлового середовища. У той же час рі-

вень психологічного комфорту прибудинкових територій залежить від співвідношення їх розмірів, висоти забудови, композиції і ступеня замкнутості двору.

Окремі зони прибудинкової території формуються з декількох типів майданчиків, які відповідають різним видам життєдіяльності населення. У відповідності з наведеним зонуванням у найближчій до житлових будинків зоні варто розташовувати майданчики для тихого короткочасного відпочинку дорослих, ігрові майданчики для дітей дошкільного віку і господарсько-побутові площадки. У серединну зону можуть бути винесені дитячі ігрові комплекси для підлітків. Спортивні майданчики, як віддалені, так і зблоковані зі спортивними ядрами шкіл, бажано розташовувати на території забудови. У типологію планувальних елементів благоустрою слід включити також стоянки для машин і велосипедів, а також майданчики для вигулювання собак. Як правило, різні типи майданчиків у межах окремого мікрорайону або кварталу з'єднуються між собою пішохідними доріжками й одночасно можуть відокремлюватися один від одного навіть у межах однієї функціональної групи. Таке відокремлення може бути умовним, частковим і повним, як і розподіл зон: від лавок і невисоких парапетів – до підпірних стінок штучного рельєфу, зелених огорож та екранів.

У практиці реконструкції внутрішньоквартальних територій особливе значення надається прибудинковій смузі – ділянці території, яка безпосередню прилягає до будинку між його фасадом і проїздом. Прибудинкова смуга є найбільш типовим для житлових територій об'єктом, своєю перехідною ланкою від інтер'єру квартири до зовнішнього простору. У сучасних житлових районах найчастіше використовуються будинки з житловим першим поверхом. При південній, східній і західній орієнтації фасадів протяжних будинків така смуга може стати своєрідним «зеленим поверхом» – сукупністю приквартирних двориків. У подібних випадках вона стає дієвим композиційним засобом в архітектурі житлового будинку, коли квартири першого поверху отримують входи через палісадник у вигляді розвинутої тераси. Облаштування палісадників у прибудинковій смузі є виправданими з точки зору потреб літніх людей, багатодітних сімей, та людей з обмеженими фізичними можливостями. Такі приквартирні дворики мають багато переваг не лише в соціальному, але й естетичному плані, забезпечуючи індивідуальний вигляд в цілому всьому внутрішньодворовому простору. Дизайн приквартирних двориків може бути вирішений у вигляді садочків-терас, розділених збірними бетонними або кам'яними стінками, виконаними з врахуванням архітектури фасадів.

Вхід до житлового будинку є не менш важливою деталлю архітектури і одночасно елементом благоустрою прибудинкового простору. Він повинен ніби запрошувати людину увійти в дім, надаючи індивідуальності фасаду навіть при загальному стандартному вирішенні об'єму будівлі. Завдяки можливостям застосування різноманітних малих архітектурних форм, прийомів ландшафтного дизайну входи в житлові будинки типової забудови можуть і повинні стати затишними і виразними. Вази з квітами, решітки з в'юнкими рослинами, декоративні світильники, різноманітні рисунки декоративного замощення при кожному вході повинні перебувати у стильовій єдності з архітектурою будівлі.

Нові перспективні можливості перед дизайнерами відкриваються також в області колористичного оновлення попередньо утеплених фасадних поверхонь будинків в районах масової забудови. Такі роботи можуть проводитися без відселення мешканців. Однак, зовнішня теплоізоляція змінить існуючий вигляд будинків, фасадні поверхні яких стануть справжнім творчим полігоном для досягнення індивідуальних дизайнерських колірно-естетичних рішень. І кожний такий об'єм будівлі буде сприйматися «з боку» як сукупність умовних картинних площин (фронтів, торців) фасадів, з самостійними «темами» їхнього художнього оздоблення у вигляді вільного нанесення кольору, декоративно-пластичних фактур, суперграфіки тощо.

У рамках загальної модернізації внутрішньодворових просторів на особливу увагу заслуговують питання реконструкції існуючих дитячих ігрових майданчиків, які можна вирішувати як шляхом сучасного переобладнання, так і по можливості створення цілих ігрових комплексів, які стануть суттєвим композиційним акцентом у містобудівному інтер'єрі двору. Адже відомо, що простір, штучно створений для дітей, в одному випадку може стати стимулом для їхнього розвитку, в іншому – фізичною перешкодою для виявлення творчої фантазії та індивідуальності, що може негативно вплинути як на процес навчання, так і на стосунки дітей в колективі.

Психологами встановлено, що низький рівень інтелектуального розвитку обумовлений обмеженістю сприйняття і вражень саме в дитячому віці, і діти, які виростають в історичному середовищі міст, виявляють більше фантазії і здібностей, ніж ті, що проживають у середовищі периферійних житлових масивів. Власне тому є такою важливою організація ігрового середовища для дітей всіх вікових категорій, яка може змінювати активність, знімати втому, впливати на їхній емоційний стан. Тому вибір елементів обладнання для ігрових майданчиків слід проводити відповідно до інтересів і потреб дітей згідно з особливостями їхнього анатоміко-фізіологічної будови і розвитку. При цьому обладнання має відповідати пропорціям дитячого організму і створювати умови для всестороннього розвитку дітей різних вікових категорій.

Як свідчить сучасна містобудівна практика, ігрові комплекси для дітей, підлітків і дорослих в районах масової забудови в залежності від характеру ігор розподіляються на декілька видів: майданчики для ігор з піском; майданчики для водних ігор; майданчики для творчих ігор (будівництва, конструювання, аматорська праця, малювання, ліплення); «пригодницькі майданчики»; майданчики-атракціони; майданчики для фізкультури, спортивних та рухливих ігор. Організація просторово-виразного взаємозв'язку між вищеназваними майданчиками може бути досягнута шляхом відтворення в існуючих внутрішньо дворових просторах ігрових озелених «коридорів»-вулиць, що зв'язують житлові будинки з шкільним комплексом, з послідовним розташуванням вздовж пішохідної траси малих ігрових майданчиків, що можуть використовуватись школярами під час руху зі школи, під час великої перерви тощо. Крім того, досить ефективним може виявитись створення окремих прогулянкових

алей-бульварів, з розміщенням на них невеликих майданчиків (квіткових садів) для відпочинку дорослих.

В обладнанні окремих майданчиків (на відміну від морально і фізично застарілого стандартного набору елементів обладнання, що досі використовується) доцільно застосовувати новітні конструктивні форми і елементи пластичної мікроархітектури, адаптовані до дитячого масштабу. Так, наприклад, якщо на місці колись популярної дитячої гірки для катання створити аналогічний об'єкт з використанням штучного рельєфу (геопластики), то переваги такого новоствореного обладнання будуть очевидні. За допомогою геопластики можна створювати різноманітні варіанти ігрових пристосувань: створити декілька різновисоких схилів і варіанти підйомів на них у вигляді дужок, пандусів, східців, облаштувати тунелі і печери для пролізання, стилізовані укріплення, мостики, канати, плетені сітки. Поряд з цим прогресивною слід вважати також тенденцію обладнання майданчиків для ігор великорозмірними елементами у вигляді багатогранників, у які діти можуть залазити всередину, перелазити з одного елемента в інший. Крім того ефективним є використання плоских і решітчастих елементів у вигляді різноманітних геометричних фігур, які можуть поєднуватися зі спускальними гірками-жолобками. Для решіток можуть використовуватися як металеві, дерев'яні стійки і бруси, так і різного роду мотузки, синтетичні канати і розтяжки [8].

Таким чином, в арсеналі художніх засобів для створення оптимального ігрового середовища в існуючих житлових кварталах виявляються, окрім уніфікованих дитячих майданчиків, спеціалізовані комплекси (казкові фортеці, містечка казок, навчальні автомайданчики, скейт-сквери); ігрові простори для дітей, підлітків і дорослих, що включають обладнання для активного відпочинку і спорту.

Спортивна зона в існуючих житлових дворах, як правило, включає мінімальне обладнання для найбільш популярних видів спорту – волейбол, настільний теніс, зимою – хокей. Тому часто, особливо в невеликих дворах, облаштовують суміжні майданчики: додають баскетбольні стійки на волейбольних майданчиках, а зимою ці ж самі майданчики використовують для організації ковзанки, рідше обладнують тенісні корти. Останнім часом у житлових мікрорайонах, сформованих навколо однієї або спарених двох шкіл, склалася прогресивна тенденція реорганізації шкільних спортивних комплексів зі стадіоном та гімнастичними майданчиками для організації фізкультурної роботи з населенням. Це дасть змогу інтенсифікувати використання спорт-ядра, наситити його сучасним обладнанням і новітніми елементами дизайну, виключивши дублювання майданчиків для спорту в житловому районі.

Реалізація вищезазначених підходів може бути здійснена за допомогою методу структурного моделювання [3, 7], який ґрунтується на дефрагментації будь-якого цілісного містобудівного організму (житлового кварталу, групи житлових будинків, мікрорайону, відкритого незабудованого й озелененого простору) на взаємопов'язані у певному порядку елементи-модулі.

На основі даного методу встановлюються: головні, підпорядковані й узгоджені розміри окремих функціональних елементів проектної території; засо-

би просторової композиції і предметне наповнення окремих елементів на основі гармонізації однотипних базових елементів і форм, що можуть повторюватися – квадратних, трикутних, шестикутних, прямокутних та інших модульних структур. При втіленні цих ідей модульна структура міського району, мікрорайону або окремої озелененої території може розглядатися як динамічна система, яка з плином часу допускає можливості якісних видозмін – переміщень, перепрофілювань або вилучень окремих модульних елементів з відповідною трансформацією їх обладнання.

Підбиваючи підсумок вищевикладеному, можна стверджувати, що «зовнішнє середовище» житла – це цілком особлива частина житлової сфери міста взагалі, яка повинна бути виділена в спеціальний об'єкт досліджень і проектування. Житлове середовище наших днів зовсім не потребує якогось єдиного середовищного стану, близького за стилем і настроєм загального для усіх ідеалу організації способу життя. Скоріш за все це – поєднання найрізноманітніших і художніх структур різною масштабу, різних за формою, композицією, дизайном, рівнями забезпечення природою і комунікаціями, але наділених загальною для всіх особливою «житловою» атмосферою, співзвучною з концептуальними уявленнями людини про принципи її комфортного існування.

Наукова новизна роботи полягає у розкритті принципів та прийомів просторової модернізації «зовнішнього» середовища житлової забудови у відповідності до сучасних потреб населення. Втілення зазначених принципів проектування буде сприяти: відновленню традиційної ролі житлових вулиць; персоналізації характеру прибудинкових територій; застосування широкого діапазону архітектурно-конструктивних рішень садово-паркових споруд і малих архітектурних форм з використанням сучасних будівельних матеріалів і технологій.

Висновки. Сучасний незадовільний стан благоустрою прибудинкових територій в районах масової житлової забудови став очевидним фактом. Реабілітація поняття двору лежить у площині насичення його соціальним життям та новітнім предметно-просторовим наповненням. У зв'язку з цим об'єктами актуальних досліджень та проектних розробок повинні стати міжбудинкові відкриті простори існуючих кварталів, мікрорайонів, житлових районів міста, а також пов'язані з цим питання їхнього зовнішнього благоустрою, ландшафтної архітектури, малих архітектурних форм.

Література

1. Дідик В.В., Павлів А.П. Планування міст: Підручник / В.В. Дідик, А.П. Павлів. – Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2006. – 412 с.
2. Жук М.Й. Предметно-просторова модернізація прибудинкових територій в районах масової житлової забудови / М.Й. Жук // Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті. – Х.: ХДАДМ, 2013. – №1. – с. 130-133.
3. Зейтун Ж. Организация внутренней структуры проектируемых архитектурных систем. Пер. с франц. – М.: Стройиздат, 1984. – 159 с.
4. Мартынюк А.М. Проблемы функционирования различных типов исторически сложившейся среды в современном городе (Обзор). – М.: ВНИИТАГ Госкомархитектуры, 1990. – 66 с.

5. Містобудування. Довідник проектувальника / за ред. Т.Ф. Панченко – К. Укрархбудінформ, 2001. – 192 с.
6. Титова Н.П. Малые архитектурные формы в современной жилой застройке (Обзор). – М.: ЦНТИ по гражданскому строительству и архитектуре, 1986. – 52 с.
7. Хромов Ю.Б. Прогрессивные приёмы внешнего благоустройства и озеленения новых жилых районов за рубежом (Обзор). – М.: ЦЦИНИС, 1979. – 55 с.
8. Громадські ігрові майданчики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.Stadtentwicklung_berlin.de /wohnen/mietspiegel

References

1. Didyk, V.V. & Pavlov, A.P. (2009) Planning cities. Lviv: Publishing House of the National University «Lviv politehnyka» [in Ukrainian].
2. Juk, M.J. (2013). Subject-spatial modernization adjoining areas in areas of mass housing development. Kharkiv: Tradition and innovation in higher architectural and artistic education [in Ukrainian].
3. Zeytun, J. (1984). Organization of the internal structure of designed architectural systems. Moscow: Stroyizdat [in Russian].
4. Martynuk, A.M. (1990). Problems of functioning of different types of historical environment in a modern city. Moscow: VNIITAG Goskomarhitektury [in Russian].
5. Panchenko, T. F. (Eds.). (2001). Designer's Guide. Kyiv: Ukrarhbudinform [in Ukrainian].
6. Tytova, N.P. (1986). Small architectural forms in modern residential area. Moscow: CSTI in civil engineering and architecture [in Russian].
7. Hromov, U.B. (1979). Progressive methods of external and landscaping of new residential areas abroad. Moscow: TSTSINIS [in Russian].
8. Public playgrounds (electronic resource). Retrieved from www.Stadtentwicklung_berlin.de/wohnen/mietspiegel [in German].

УДК 781.03

*Иванников Тимур Павлович,
кандидат искусствоведения,
докторант кафедры теории и истории
музыкального исполнительства Национальной
музыкальной академии Украины имени П. И. Чайковского
premierre.ivannikov@gmail.com*

СЮИТА «КОУНБАВА» КАРЛО ДОМЕНИКОНИ: ЧЕРТЫ ОРИЕНТАЛИЗМА В ИТАЛЬЯНСКОЙ ГИТАРНОЙ МУЗЫКЕ

Цель работы. Исследование направлено на раскрытие феномена ориентализма в итальянской гитарной музыке на примере сюиты «Коунбава» Карло Доменикони. **Методология** исследования базируется на использовании феноменологического, компаративного, структурно-функционального методов, позволяющих расширить горизонт когнитивного поиска и извлечь ключевые характеристики изучаемого явления. **Научная новизна** заключается в аналитическом и исполнительском ракурсах исследования одного из центральных ориентальных гитарных опусов современного итальянского композитора. Впервые в отече-